

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИЙ**

Кафедра зоології, біологічного моніторингу та охорони природи

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

з освітньої компоненти

«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

**для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності Н5 «Водні біоресурси та аквакультура», освітньо-
професійної програми «Водні біоресурси та аквакультура»**

Автор:

доцент кафедри зоології,

біологічного моніторингу

та охорони природи Мамченко В.

Житомир – 2026

УДК 331.45:614.8:378.22(079.1)

М 21

Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 11 від 29.05. 2026 р.)

Рецензенти:

Тетяна Ковтун – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства Поліського національного університету

Світлана Гордійчук – в.о. ректора Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради, кандидат біологічних, доктор педагогічних наук, професор кафедри природничих та соціально-гуманітарних дисциплін

Юлія Максименко – кандидат біологічних наук доцент кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи Житомирського державного університету імені Івана Франка

М 21Мамченко В.

Тестові завдання з освітньої компоненти «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності Н5 «Водні біоресурси та аквакультура», освітньо-професійної програми «Водні біоресурси та аквакультура». Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2026. 31 с.

Тестові завдання з освітньої компоненти «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» містять запитання з теоретичних та практичних основ по даній освітній компоненті. Призначені для здобувачів вищої освіти спеціальності Н5 Водні біоресурси та аквакультура.

© Мамченко В., автор, 2026

© Житомирський державний університет
імені Івана Франка, 2026

УДК 331.45:614.8:378.22(079.1)

М 21

ЗМІСТ

Вступ	4
Модуль 1. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	5
Список рекомендованих джерел	32

Вступ

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» є одним з ключових компонентом підготовки фахівців з спеціальності Н5 Водні біоресурси та аквакультура. Її мета полягає у засвоєнні таких питань, як класифікація та загальні закономірності виникнення небезпек, їх властивості, наслідки впливу на організм людини; теоретичні основи безпеки життєдіяльності, зокрема, види ризику, методи його визначення та зниження; основи захисту здоров'я та життя людини і середовища її проживання від небезпек як повсякденного характеру, так і в умовах надзвичайних ситуацій.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти є: набуття студентами знань, умінь і здатностей ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності (БЖД) та охорона праці (ОП) в галузі» у 2026 році – це не просто формальність, а критична необхідність. У світі, що постійно змінюється, де технологічний прогрес межує з новими глобальними ризиками, ці знання стають фундаментом професійної виживаності та ефективності.

Знання з БЖД сьогодні включають: мінну безпеку (вміння ідентифікувати вибухонебезпечні предмети).

Цивільний захист. Алгоритми дій під час повітряних тривог, обстрілів та техногенних аварій, спричинених руйнуванням інфраструктури.

Домедична допомога. Навички, що рятують життя ще до приїзду фахівців.

Наведені тестові завдання враховують дистанційну роботу, електробезпеку, економічну доцільність, міжнародні стандарти, психологічну стійкість та ментальне здоров'я.

Модуль I. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці

Питання 1. Що є предметом вивчення дисципліни "Основи охорони праці та безпека життєдіяльності" (ОП та БЖД)?

- A. Виключно виробничі травми та професійні захворювання.
- B. Лише законодавчі акти у сфері соціального захисту.
- C. Методи та засоби захисту людини у надзвичайних ситуаціях.
- D. Закономірності взаємодії людини з навколишнім середовищем (виробничим, побутовим, природним) та її захист від небезпек.
- E. Тільки планування заходів цивільного захисту.

Питання 2. Яка головна мета Закону України "Про охорону праці"?

- A. Збільшення продуктивності праці на підприємствах.
- B. Регулювання відносин між роботодавцем і працівником щодо заробітної плати.
- C. Реалізація конституційного права громадян на належні, безпечні і здорові умови праці.
- D. Контроль за дотриманням екологічних стандартів.
- E. Встановлення норм робочого часу та часу відпочинку.

Питання 3. Що таке "охорона праці" згідно з законодавством України?

- A. Система заходів, спрямованих на захист довкілля.
- B. Комплекс заходів, що стосуються лише пожежної безпеки.
- C. Система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності.
- D. Порядок виплати компенсацій за нещасні випадки.
- E. Діяльність профспілок щодо представництва інтересів працівників.

Питання 4. Який принцип є основоположним у державній політиці України в сфері охорони праці?

- A. Пріоритет економічних показників над безпекою.
- B. Принцип обов'язкового страхування працівників від усіх ризиків.
- C. Пріоритет життя і здоров'я працівників, повної відповідальності роботодавця за створення безпечних і нешкідливих умов праці.
- D. Принцип самозабезпечення працівників засобами індивідуального захисту.
- E. Принцип добровільності дотримання норм безпеки.

Питання 5. Який із перелічених документів є основним нормативно-правовим актом, що регулює відносини в галузі охорони праці в Україні?

- A. Кодекс законів про працю України (КЗпП).
- B. Закон України "Про охорону праці".
- C. Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення".
- D. Конституція України.
- E. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування".

Питання 6. Як у контексті БЖД визначається поняття "небезпека"?

- A. Будь-яка подія, що призвела до матеріальних збитків.
- B. Елемент навколишнього середовища, який завжди шкодить здоров'ю.
- C. Явище, процес, об'єкт, властивість чи стан, здатні в певних умовах завдати шкоди здоров'ю або життю людини чи природному середовищу.
- D. Ситуація, в якій неможливо працювати.

Е. Тільки стихійні лиха та катастрофи.

Питання 7. Що лежить в основі класифікації небезпек за джерелом походження?

- А. Тяжкість наслідків для здоров'я.
- В. Територія поширення небезпеки.
- С. Час виникнення небезпечної ситуації.
- Д. Поділ на природні, техногенні, соціальні та екологічні.
- Е. Наявність чи відсутність людського фактора.

Питання 8. Як визначається поняття "прийнятний ризик" у контексті концепції управління ризиками БЖД?

- А. Ризик, який дорівнює нулю.
- В. Ризик, який ігнорується через низьку ймовірність настання.
- С. Ризик, рівень якого суспільство готове прийняти (дозволити) з урахуванням економічних та соціальних можливостей на даному етапі розвитку.
- Д. Ризик, який можна повністю усунути за допомогою індивідуальних засобів захисту.
- Е. Ризик, що не призводить до смертельних випадків.

Питання 9. Яке твердження відображає фундаментальний постулат (аксіому) Безпеки життєдіяльності?

- А. Усі техногенні небезпеки можна повністю усунути.
- В. Життя людини повністю залежить від природних явищ.
- С. Будь-яка діяльність людини потенційно небезпечна.
- Д. Безпека досягається лише повним припиненням діяльності.
- Е. Всі небезпеки мають виключно природне походження.

Питання 10. У чому полягає суть концепції "нульового ризику" та чому вона є утопічною?

- А. Суть – мінімізація ризику до найнижчого рівня; утопічна, бо це економічно недоцільно.
- В. Суть – повне усунення всіх соціальних небезпек; утопічна, бо це неможливо через людський фактор.
- С. Суть – абсолютна безпека будь-якої діяльності; утопічна, бо абсолютна безпека в умовах постійної взаємодії людини з навколишнім середовищем недосяжна.
- Д. Суть – передача всього ризику на страхувальні компанії; утопічна, бо страхування не покриває всі види ризику.
- Е. Суть – дотримання всіх норм і правил; утопічна, бо норми постійно змінюються.

Питання 11. Що з переліченого відноситься до шкідливих виробничих факторів?

- А. Нормальний рівень природного освітлення.
- В. Оптимальний мікроклімат у приміщенні.
- С. Підвищена концентрація пилу, шкідливих газів або пари в повітрі робочої зони.
- Д. Наявність інструкцій з охорони праці.
- Е. Своєчасна виплата заробітної плати.

Питання 12. Який фактор належить до фізичних небезпечних виробничих факторів?

- А. Патогенні мікроорганізми та їх токсини.
- В. Отруйні хімічні речовини.
- С. Надмірне нервово-психічне перенапруження.
- Д. Надмірний рівень шуму, вібрації або інфразвуку.
- Е. Відсутність спецодягу.

Питання 13. Що є основною причиною організаційного травматизму на виробництві?

- А. Стихійні лиха.

- В. Конструктивні недоліки обладнання.
- С. Порушення вимог інструкцій з охорони праці, низька трудова дисципліна або відсутність належного навчання.
- Д. Раптове захворювання працівника.
- Е. Екологічне забруднення навколишнього середовища.

Питання 14: Що таке професійне захворювання?

- А. Будь-яка хвороба, що виникла у працівника під час трудової діяльності.
- В. Травма, отримана внаслідок нещасного випадку.
- С. Захворювання, що виникло внаслідок систематичної або тривалої дії шкідливих виробничих факторів.
- Д. Хвороба, яка передається від однієї людини до іншої на робочому місці.
- Е. Захворювання, що не пов'язане з умовами праці.

Питання 15. Який вид небезпеки відноситься до біологічних виробничих факторів?

- А. Електромагнітні поля.
- В. Високий атмосферний тиск.
- С. Робота з патогенними мікроорганізмами, макроорганізмами (грибами, рослинами) та продуктами їх життєдіяльності.
- Д. Підвищена вологість повітря.
- Е. Слизька підлога в цеху.

Питання 16. Яка найпоширеніша причина виникнення побутової пожежі?

- А. Блискавка.
- В. Самозаймання побутової техніки.
- С. Витік води з водопроводу.
- Д. Порушення правил експлуатації електроприладів, несправність електропроводки та необережне поводження з вогнем.
- Е. Використання побутової хімії.

Питання 17. Який газ є найбільшою побутовою небезпекою через його невидимість, відсутність запаху та здатність викликати важке отруєння?

- А. Метан (основний компонент природного газу).
- В. Вуглекислий газ (CO₂).
- С. Кисень (O₂).
- Д. Чадний газ (оксид вуглецю, CO).
- Е. Пропан.

Питання 18. Яка основна небезпека, пов'язана з використанням електричного струму в побуті?

- А. Збільшення рахунків за електроенергію.
- В. Прискорений знос ізоляції кабелів.
- С. Ураження електричним струмом (електротравма) та виникнення пожежі через коротке замикання або перегрів проводки.
- Д. Перепади напруги в мережі.
- Е. Виникнення статичної електрики.

Питання 19. Які хімічні небезпеки найчастіше зустрічаються у побуті та вимагають особливого контролю?

- А. Реакція між водою і сіллю.
- В. Накопичення азоту в повітрі.

- C. Токсичні, їдкі та вибухонебезпечні речовини, що містяться в миючих, чистячих, дезінфікуючих засобах та аерозолях.
- D. Висока концентрація озону.
- E. Природні радіонукліди.

Питання 20. До якої групи побутових небезпек належать падіння на слизькій або мокрій підлозі, удари об меблі або травми від гострих предметів?

- A. Термічні небезпеки.
- B. Електричні небезпеки.
- C. Механічні небезпеки (спричинені фізичним впливом, рухом або силами).
- D. Хімічні небезпеки.
- E. Радіаційні небезпеки.

Питання 21. Яке з перерахованих випромінювань має найменшу проникну здатність через біологічні тканини та матеріали?

- A. Гамма-випромінювання.
- B. Рентгенівське випромінювання.
- C. Альфа-випромінювання.
- D. Нейтронне випромінювання.
- E. Бета-випромінювання.

Питання 22. Яке основне джерело природного (фонового) іонізуючого випромінювання, що становить найбільший внесок в опромінення населення?

- A. Космічне випромінювання.
- B. Радіонукліди в продуктах харчування.
- C. Радіоактивні елементи у будівельних матеріалах.
- D. Природний радіоактивний газ радон і продукти його розпаду в повітрі приміщень.
- E. Медичні діагностичні процедури.

Питання 23. Як називається одиниця вимірювання еквівалентної дози іонізуючого випромінювання в системі СІ, яка враховує біологічний ефект різних типів випромінювання?

- A. Грей (Гр).
- B. Керма.
- C. Беккерель (Бк).
- D. Зіверт (Зв).
- E. Кулон на кілограм (Кл/кг).

Питання 24. Що є загальною властивістю, яка об'єднує всі види іонізуючих випромінювань (альфа, бета, гамма, рентгенівське)?

- A. Вони мають нульову масу спокою.
- B. Вони є виключно електромагнітними хвилями.
- C. Їх енергія достатня для іонізації атомів і молекул речовини, через яку вони проходять.
- D. Вони можуть бути повністю зупинені аркушем паперу.
- E. Вони походять виключно з ядерних реакторів.

Питання 25. Який із перелічених видів випромінювання є потоком високоенергетичних електронів або позитронів?

- A. Альфа-випромінювання.
- B. Гамма-випромінювання.
- C. Нейтронне випромінювання.
- D. Бета-випромінювання.

Е. Ультрафіолетове випромінювання.

Питання 26. Який ефект опромінення характеризується тим, що важкість наслідків залежить від дози, але існує порогова доза, нижче якої ефект не проявляється?

- А. Стохастичний (ймовірнісний) ефект.
- В. Невизначений ефект.
- С. Генетичний ефект.
- Д. Детермінований (пороговий) ефект.
- Е. Тератогенний ефект.

Питання 27. Які клітини організму людини є найбільш радіочутливими (найбільш схильні до пошкодження іонізуючим випромінюванням)?

- А. Нервові клітини (нейрони).
- В. М'язові клітини.
- С. Клітини, що швидко діляться (стовбурові клітини кісткового мозку, епітелій кишківника, статеві клітини).
- Д. Жирові клітини (адипоцити).
- Е. Зрілі клітини печінки.

Питання 28. Який із довготривалих наслідків опромінення відноситься до стохастичних (ймовірнісних) ефектів?

- А. Променева хвороба.
- В. Променеві опіки.
- С. Розвиток злоякісних новоутворень (рак) та генетичні мутації.
- Д. Катаракта (помутніння кришталика ока).
- Е. Безпліддя, викликане високою дозою.

Питання 29. Який механізм дії іонізуючого випромінювання є основним у пошкодженні біологічних структур?

- А. Прямий нагрів тканин.
- В. Індукція магнітних полів.
- С. Утворення великої кількості вільних радикалів і активних форм кисню (радіоліз води), які пошкоджують ДНК та інші молекули.
- Д. Блокування нервових імпульсів.
- Е. Руйнування білкових молекул зовнішньої мембрани клітин.

Питання 30. Який основний принцип радіаційної безпеки, що стосується дози опромінення, є найбільш важливим для захисту населення від іонізуючих випромінювань?

- А. Принцип безвідмовності.
- В. Принцип оптимізації (ALARA – AsLowAsReasonablyAchievable), тобто підтримання доз опромінення на якомога низькому досяжному рівні.
- С. Принцип гранично допустимих концентрацій.
- Д. Принцип уніфікації.
- Е. Принцип тотальної ізоляції від джерел.

Питання 31. Згідно з визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), що включає в себе поняття "здоров'я"?

- А. Відсутність хвороб та фізичних дефектів.
- В. Лише здатність організму адаптуватися до зовнішнього середовища.
- С. Стан повного фізичного, духовного (психічного) та соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороб чи фізичних вад.
- Д. Високий рівень фізичної підготовки.

Е. Нормальні показники артеріального тиску та пульсу.

Питання 32. Який із факторів, що впливають на здоров'я людини, має найбільшу частку впливу (за даними більшості досліджень)?

А. Стан навколишнього середовища (екологія).

В. Рівень розвитку медицини та якість медичного обслуговування.

С. Спосіб життя (харчування, рухова активність, шкідливі звички, режим праці та відпочинку).

Д. Генетичні та біологічні фактори (спадковість).

Е. Економічні та соціальні умови життя.

Питання 33. Як називається фізіологічний стан організму, що виникає у відповідь на будь-яку значну дію (фізичну, психічну, хімічну) і характеризується напруженою адаптаційних механізмів?

А. Адаптація.

В. Стрес.

С. Гомеостаз.

Д. Імунітет.

Е. Загартовування.

Питання 34. Яке біологічне значення мають так звані хвороби цивілізації (серцево-судинні, онкологічні, діабет II типу)?

А. Вони спричинені виключно генетичними мутаціями.

В. Вони є результатом еволюційної адаптації.

С. Вони пов'язані переважно з малорухливим способом життя, нераціональним харчуванням, хронічним стресом та забрудненням середовища.

Д. Вони є наслідком інфекційних епідемій.

Е. Вони характерні лише для країн з низьким рівнем розвитку медицини.

Питання 35. Що є основним елементом здорового способу життя (ЗСЖ)?

А) Прийом вітамінних комплексів.

В) Регулярне відвідування лікарів.

С) Уникнення будь-яких фізичних навантажень.

Д) Раціональне харчування, оптимальна рухова активність, повноцінний сон, відмова від шкідливих звичок та психогігієна.

Е) Постійне проживання у сільській місцевості.

Питання 36. Що є найбільш значущим соціальним детермінантом (визначальним фактором) здоров'я населення?

А. Наявність у всіх громадян вищої освіти.

В. Обсяг медикаментозного забезпечення.

С. Рівень доходу, соціально-економічна нерівність, рівень освіти та якість житла.

Д. Кількість приватних медичних клінік.

Е. Частота релігійних свят.

Питання 37. Який із перелічених факторів відноситься до соціально-психологічних проблем здоров'я?

А. Забруднення атмосферного повітря.

В. Надмірний рівень шуму на робочому місці.

С. Самогубства, конфлікти в сім'ї та на роботі, соціальна ізоляція, булінг.

Д. Недостатня інсоляція (кількість сонячного світла).

Е. Отруєння неякісними продуктами харчування.

Питання 38 Що таке соціально зумовлені хвороби?

- A. Хвороби, що передаються повітряно-крапельним шляхом.
- B. Хвороби, які лікуються хірургічним шляхом.
- C. Хвороби, поширення яких тісно пов'язане з низьким соціальним статусом, бідністю, стресом, незадовільними умовами праці та життя (наприклад, туберкульоз, ВІЛ/СНІД, алкоголізм, наркоманія).
- D. Хвороби, які є наслідком виробничого травматизму.
- E. Хвороби, що виникають виключно у людей похилого віку.

Питання 39. Який вплив урбанізація (зростання міст) має на здоров'я людини як соціальний фактор?

- A. Виключно позитивний, оскільки покращується доступ до медичних послуг.
- B. Виключно негативний, оскільки зростає щільність населення.
- C. Створює низку проблем, включаючи психологічне перенавантаження, підвищений рівень шуму, забруднення повітря та води, а також соціальну відчуженість.
- D. Зменшує ризик інфекційних захворювань.
- E. Не має жодного впливу на здоров'я.

Питання 40. Що є головною метою державної політики у сфері громадського здоров'я?

- A. Збільшення кількості лікарень та медичного персоналу.
- B. Надання безкоштовних ліків усім громадянам.
- C. Забезпечення високого рівня здоров'я населення через профілактичні заходи, санітарно-епідеміологічний нагляд, формування ЗСЖ та усунення соціальних детермінант хвороб.
- D. Розвиток лише приватної медицини.
- E. Заборона продажу всіх шкідливих продуктів.

Питання 41. Яке явище, характерне для великих міст, пов'язане з акумуляцією тепла в забудованих районах і призводить до підвищення температури повітря порівняно з прилеглими сільськими територіями?

- A. Парниковий ефект.
- B. Термічна інверсія.
- C. Ефект "теплого острова".
- D. Глобальне потепління.
- E. Ефект "теплого удару".

Питання 42. Який вид забруднення є найбільш поширеним і становить найбільшу загрозу для дихальної системи жителів великих міст?

- A. Забруднення ґрунту важкими металами.
- B. Радіаційне забруднення.
- C. Забруднення атмосферного повітря промисловими викидами, вихлопними газами автотранспорту та зваженими частинками (пил, сажа).
- D. Електромагнітне забруднення.
- E. Світлове забруднення.

Питання 43. Як впливає шум (акустичне забруднення), що є характерною ознакою урбанізованого середовища, на здоров'я людини?

- A. Сприяє посиленню концентрації уваги.
- B. Покращує якість сну.
- C. Спричиняє нервово-психічне перенапруження, підвищення артеріального тиску, порушення слуху та хронічний стрес.
- D. Не має жодного фізіологічного впливу.
- E. Активує імунну систему.

Питання 44. Що таке антропогенне навантаження в контексті урбанізованого середовища?

- A. Кількість зелених насаджень у місті.
- B. Об'єм інвестицій в міську інфраструктуру.
- C. Кількість транспорту на душу населення.
- D. Сукупний вплив діяльності людини (виробничої, побутової) на навколишнє середовище, що призводить до його зміни та деградації.
- E. Кількість населення, зайнятого у сфері послуг.

Питання 45. Який соціально-психологічний фактор є характерною проблемою життя у високоурбанізованому середовищі?

- A. Повна відсутність конфліктів.
- B. Соціальна ізоляція, відчуженість, високий рівень стресу та "втома від рішень" (наприклад, через постійний вибір маршрутів, послуг).
- C. Зниження потреби в особистому просторі.
- D. Відсутність потреби у плануванні часу.
- E. Постійне відчуття безпеки та захищеності.

Питання 46. Яка основна небезпека пов'язана з системами водопостачання у великому місті?

- A. Надмірний вміст кисню у воді.
- B. Нестача мінеральних солей.
- C. Забруднення води патогенними мікроорганізмами (наприклад, уразі аварії чи порушення санітарних норм) та токсичними хімічними речовинами.
- D. Занадто висока температура води.
- E. Повна відсутність у воді хлору.

Питання 47. Який найважливіший аспект забезпечення особистої безпеки під час дорожньо-транспортного руху в умовах інтенсивного міського трафіку?

- A. Швидке пересування, щоб мінімізувати час перебування на дорозі.
- B. Повна довіра до інших учасників руху.
- C. Використання виключно громадського транспорту.
- D. Дотримання Правил дорожнього руху, підвищена уважність, прогнозування дій інших учасників та використання засобів безпеки (ремені, шоломи).
- E. Уникнення будь-яких пішохідних переходів.

Питання 48. Як називається комплекс заходів, спрямованих на захист міського населення від радіаційної небезпеки (наприклад, уразі аварії на АЕС чи виявлення радіоактивного джерела)?

- A. Протипожежні заходи.
- B. Антитерористичні заходи.
- C. Йодопротекція (за необхідності), укриття в захисних спорудах, евакуація, дозиметричний контроль.
- D. Хімічна дегазація.
- E. Психологічна реабілітація.

Питання 49. Який вид інфраструктурної небезпеки може виникнути внаслідок зносу комунікаційних мереж (теплотрас, водопроводів) в урбанізованому середовищі?

- A. Надмірне озеленення вулиць.
- B. Збільшення швидкості інтернету.
- C. Аварії з розливом гарячої води/пари, провали ґрунту (підтоплення), погіршення санітарно-епідеміологічної ситуації.

- D. Зниження рівня злочинності.
- E. Зменшення кількості опадів.

Питання 50. Що є ключовим елементом захисту життєдіяльності людини у сучасному урбанізованому середовищі?

- A. Повна ізоляція від навколишнього світу.
- B. Перекладання всієї відповідальності на державні служби.
- C. Формування культури безпеки, знання потенційних загроз (техногенних, природних, соціальних) та навичок правильної поведінки в умовах небезпеки.
- D. Придбання великої кількості захисних масок.
- E. Використання лише високотехнологічних пристроїв.

Питання 51. Визначте, що таке надзвичайна ситуація (НС) згідно з законодавством України.

- A. Різке погіршення погодних умов.
- B. Порушення нормальних умов життя і діяльності людей на окремій території чи об'єкті, спричинене небезпечною подією, що призвело або може призвести до негативних наслідків.
- C. Військовий конфлікт або терористичний акт.
- D. Тільки стихійне лихо природного характеру.
- E. Аварія на промисловому підприємстві.

Питання 52. За якою ознакою надзвичайні ситуації поділяють на техногенні, природні, соціальні та воєнні?

- A. За масштабом поширення.
- B. За швидкістю розвитку.
- C. За розміром збитків.
- D. За походженням (характером) основної причини.
- E. За необхідністю залучення сил ДСНС.

Питання 53. Який рівень надзвичайної ситуації оголошується, якщо вона охоплює територію двох або більше областей?

- A. Об'єктовий.
- B. Місцевий.
- C. Регіональний.
- D. Державний.
- E. Національний.

Питання 54. Що є головною метою Єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДС ЦЗ)?

- A. Виключно боротьба з пожежами.
- B. Тільки ліквідація наслідків дорожньо-транспортних пригод.
- C. Забезпечення роботи промислових підприємств.
- D. Здійснення державного нагляду та контролю.
- E. Захист населення і територій від НС, запобігання їх виникненню та ліквідація наслідків.

Питання 55. До якого типу НС належать землетруси, повені, посухи?

- A. Природні.
- B. Техногенні.
- C. Соціальні.
- D. Воєнні.
- E. Екологічні.

Питання 56. Що є характерною ознакою соціальної надзвичайної ситуації?

- A. Руйнування будівель внаслідок вибуху.
- B. Викид радіоактивних речовин.
- C. Різке підвищення рівня річки.
- D. Порушення нормальних умов життя та діяльності населення, спричинене протиправними діями терористичного або кримінального характеру.
- E. Масова загибель тварин або рослин.

Питання 57. Яку першу дію необхідно виконати під час раптового землетрусу, якщо ви перебуваєте у приміщенні?

- A. Негайно вибігти на вулицю.
- B. Швидко зайняти найбільш безпечне місце (біля внутрішніх стін, опорних колон, у дверних отворах).
- C. Увімкнути телевізор для отримання інформації.
- D. Користуватися ліфтом для спуску.
- E. Сховатися під ліжком.

Питання 58. Що категорично заборонено робити під час повені або підтоплення?

- A. Вимкнути електроенергію та газ.
- B. Піднятися на верхні поверхи або дах.
- C. Спускатися у підвали, льохи або на нижні поверхи.
- D. Подати сигнал про допомогу.
- E. Взяти з собою документи та цінні речі.

Питання 59. Яких правил слід дотримуватись, якщо ви потрапили у зону лісової пожежі?

- A. Бігти у напрямку вітру.
- B. Заховатися під великим деревом.
- C. Виходити з небезпечної зони проти вітру, перпендикулярно до краю пожежі.
- D. Перевіряти наявність води в найближчих водоймах.
- E. Знімати верхній одяг, щоб зменшити ризик займання.

Питання 60. Як слід поводитися під час сильної грози, якщо ви перебуваєте у полі?

- A. Сховатися під найвищим деревом.
- B. Лягти на землю.
- C. Присісти у сухій ямі, ярку, віддалившись від високих предметів.
- D. Продовжувати рух, щоб швидше вийти з небезпечної зони.
- E. Підняти над головою металеві предмети.

Питання 61. Що є пріоритетним при підготовці "тривожної валізи" для евакуації у разі стихійного лиха?

- A. Ноутбук та ігрова приставка.
- B. Велика кількість змінної білизни.
- C. Громіздке туристичне спорядження.
- D. Засоби особистої гігієни та документи, гроші, аптечка, запас води та їжі на 1-2 доби.
- E. Колекція марок чи монет.

Питання 62. Що означає сигнал оповіщення цивільного захисту "Увага всім!"?

- A. Початок евакуації.
- B. Необхідність вийти на вулицю.
- C. Проведення термінового оповіщення населення про загрозу або виникнення НС.
- D. Перевірка систем оповіщення.

Е. Кінець надзвичайної ситуації.

Питання 63. Які дії є першочерговими у разі аварії з викидом хімічно небезпечних речовин (ХНР)?

- А. Вимкнути світло і чекати рятувальників.
- В. Щільно закрити вікна, двері, вентиляційні отвори, прийняти захисну позу та чекати повідомлень.
- С. негайно вибігти на вулицю у будь-якому напрямку.
- Д. Провести дегазацію приміщення.
- Е. Сховатися у підвалі.

Питання 64. Куди слід рухатись під час евакуації з району хімічного забруднення?

- А. У напрямку руху повітря (за вітром).
- В. У напрямку, перпендикулярному до вітру, або назустріч йому.
- С. До найближчого великого міста.
- Д. У будь-який бік, використовуючи автомобіль.
- Е. До найближчої водойми.

Питання 65. Як слід діяти, якщо ви виявили підозрілий предмет (можливий вибуховий пристрій) у громадському місці?

- А. Спробувати самостійно його знешкодити.
- В. негайно повідомити поліцію або рятувальників, не торкатися предмета, обмежити доступ сторонніх осіб.
- С. Залити предмет водою.
- Д. Віднести його у безпечне місце.
- Е. Зателефонувати друзям і обговорити знахідку.

Питання 66. Що є головною небезпекою при радіаційній аварії?

- А. Шум та вібрація.
- В. Висока температура повітря.
- С. Внутрішнє та зовнішнє опромінення організму, спричинене радіоактивними речовинами.
- Д. Масштабні пожежі.
- Е. Забруднення ґрунту важкими металами.

Питання 67. Який першочерговий захисний захід необхідно вжити при отриманні повідомлення про загрозу радіоактивного забруднення?

- А. Сховатися у захисній споруді (сховище, підвал) та провести герметизацію приміщення.
- В. Прийняти душ і переодягнутися.
- С. негайно вийти на вулицю для евакуації.
- Д. Прийняти алкоголь для профілактики.
- Е. Випити велику кількість води.

Питання 68. У разі захоплення заручників, як слід поводитися особі, що потрапила у полон?

- А. Намагатися привернути увагу, чинити опір.
- В. Сперечатися з терористами, дивитися їм у вічі.
- С. Не робити різких рухів, виконувати вимоги, не привертати до себе зайвої уваги.
- Д. Активно просити про звільнення.
- Е. Намагатися самостійно втекти при першій-ліпшій нагоді.

Питання 69. Який метод зупинки зовнішньої кровотечі вважається найбільш ефективним і використовується в першу чергу при загрозовому життю крововиливі?

- A. Накладення чистої пов'язки.
- B. Прикладання холоду.
- C. Прямий тиск на рану та накладення турнікета/джгута вище місця кровотечі.
- D. Змащування рани йодом.
- E. Підняття кінцівки вище рівня серця.

Питання 70. Яка послідовність дій використовується при серцево-легеневій реанімації (СЛР) дорослої людини (згідно з базовим алгоритмом)?

- A. 30 компресій на грудну клітку, потім 2 вдихи (штучне дихання).
- B. 2 вдихи, потім 30 компресій.
- C. 15 компресій, потім 2 вдихи.
- D. Тільки безперервні компресії.
- E. 5 вдихів, потім 15 компресій.

Питання 71. Що категорично заборонено робити при підозрі на перелом хребта або шийного відділу?

- A. Викликати екстрені служби.
- B. Переміщати або піднімати постраждалого, змінювати положення його голови.
- C. Перевірити свідомість.
- D. Укрити постраждалого ковдрою.
- E. Перевірити наявність інших травм.

Питання 72. Які заходи необхідно вжити при тепловому ударі?

- A. Дати постраждалому гарячий чай.
- B. Загорнути у теплу ковдру.
- C. Перемістити у прохолодне місце, звільнити від зайвого одягу, змочувати тіло водою (охолоджувати).
- D. Дати алкоголь.
- E. Забезпечити фізичне навантаження.

Питання 73. Яке положення тіла слід надати постраждалому, який знаходиться без свідомості, але має нормальне дихання (поза порятунку)?

- A. Лежачи на животі.
- B. Сидячи з нахилом голови вперед.
- C. Лежачи на боці, з головою, нахиленою назад, щоб забезпечити прохідність дихальних шляхів.
- D. Лежачи на спині з піднятими ногами.
- E. Стоячи, спираючись на стіну.

Питання 74. Який основний нормативно-правовий акт в Україні регулює відносини між роботодавцем і працівником у сфері охорони праці та встановлює гарантії прав працівників на безпечні та здорові умови праці?

- A. Кодекс законів про працю України (КЗпП).
- B. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування".
- C. Закон України "Про охорону праці".
- D. Конституція України.
- E. Цивільний кодекс України.

Питання 75. Яке основне право працівника гарантується законодавством України у сфері охорони праці?

- A. Право відмовитися від будь-якої роботи без пояснення причин.
- B. Право на позачергову відпустку.
- C. Право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують, і навколишнього середовища.
- D. Право на достроковий вихід на пенсію.
- E. Право самостійно встановлювати норми праці.

Питання 76. Хто несе повну відповідальність за створення належних, безпечних і здорових умов праці на підприємстві?

- A. Головний інженер.
- B. Профспілковий комітет.
- C. Роботодавець (власник або уповноважений ним орган).
- D). Працівник, який безпосередньо виконує роботу.
- E. Державна служба України з питань праці.

Питання 77. Що таке нормативно-правові акти з охорони праці?

- A. Тільки накази керівника підприємства.
- B. Документи, що стосуються виключно медичного обслуговування.
- C. Правила, норми, положення, інструкції та інші документи, яким надано чинність правових норм, обов'язкових для виконання.
- D. Міжнародні угоди у сфері праці.
- E. Виключно колективний договір.

Питання 78. Який вид відповідальності передбачений для посадових осіб, які порушили законодавство про охорону праці (наприклад, допустили грубі порушення, що призвели до тяжких наслідків)?

- A. Тільки дисциплінарна відповідальність.
- B. Матеріальна відповідальність.
- C. Адміністративна та дисциплінарна відповідальність.
- D. Дисциплінарна, адміністративна, матеріальна та кримінальна відповідальність.
- E. Тільки суспільний осуд.

Питання 79. Яка основна функція служби охорони праці (СОП) на підприємстві?

- A. Виключно видача спецодягу.
- B. Ведення бухгалтерського обліку.
- C. Організація та координація роботи з охорони праці, здійснення профілактичних заходів та контролю за дотриманням вимог законодавства.
- D. Прийняття та звільнення працівників.
- E. Планування виробничого процесу.

Питання 80. Що є обов'язковим для всіх працівників при прийомі на роботу та в процесі трудової діяльності для формування необхідних знань та навичок безпеки?

- A. Щорічні медичні огляди.
- B. Оформлення страхового полісу.
- C. Навчання та інструктажі з питань охорони праці (вступний, первинний, повторний, позаплановий, цільовий).
- D. Вступ до профспілки.
- E) Отримання вищої освіти.

Питання 81. Який документ є обов'язковим для кожного працівника і містить вимоги безпеки при виконанні конкретних видів робіт?

- A. Колективний договір.
- B. Штатний розпис.
- C. Інструкція з охорони праці за професією або видом робіт.
- D. Трудова книжка.
- E. Сертифікат якості продукції.

Питання 82. З якою метою проводяться медичні огляди працівників певних категорій (наприклад, зайнятих на роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці)?

- A. Для контролю за їхньою трудовою дисципліною.
- B. Для визначення їхньої заробітної плати.
- C. Для попередження професійних захворювань, забезпечення раннього виявлення порушень здоров'я та визначення професійної придатності.
- D. Для отримання дозволу на поїздку за кордон.
- E. Для реєстрації в реєстрі працівників.

Питання 83. Яку функцію виконує Комісія з питань охорони праці підприємства (за наявності)?

- A. Виконавчий орган, що приймає рішення про штрафи.
- B. Спільний консультативно-дорадчий орган роботодавця і працівників, що забезпечує співпрацю і контроль за виконанням заходів з охорони праці.
- C. Орган, відповідальний за ремонт обладнання.
- D. Орган, що займається виключно розслідуванням нещасних випадків.
- E. Орган, що здійснює зовнішній державний нагляд.

Питання 84. Який показник використовується для оцінки кількості нещасних випадків (з тимчасовою втратою працездатності) на 1000 працюючих за звітний період?

- A. Коефіцієнт важкості травматизму (Кв).
- B. Коефіцієнт матеріальних збитків.
- C. Коефіцієнт професійного ризику.
- D. Коефіцієнт сталості.
- E. Коефіцієнт частоти травматизму (Кч).

Питання 85. Який метод аналізу травматизму передбачає вивчення обставин і причин нещасного випадку, що вже стався, з метою розробки заходів щодо запобігання його повторенню?

- A. Монографічний метод.
- B. Типологічний метод.
- C. Статистичний метод.
- D. Топографічний метод.
- E. Метод розслідування та обліку (зокрема, розслідування за формою Н-1).

Питання 86. Що є основною причиною більшості професійних захворювань?

- A. Недостатнє освітлення робочої зони.
- B. Порушення трудової дисципліни.
- C. Використання неякісного інструменту.
- D. Раптова аварія чи катастрофа.
- E. Тривала дія шкідливих виробничих факторів (хімічних, фізичних, біологічних) на організм працівника.

Питання 87. Який вид аналізу травматизму дозволяє визначити місця (ділянки, цехи) з найбільшою концентрацією нещасних випадків шляхом нанесення їх на план підприємства?

- A. Статистичний.

- В. Монографічний.
- С. Економічний.
- Д. Типологічний.
- Е. Топографічний.

Питання 88. Що являє собою Коефіцієнт важкості травматизму (Кв)?

- А. Частка випадків зі смертельним наслідком.
- В. Відношення кількості днів непрацездатності до кількості працюючих.
- С. Середня тривалість робочого дня.
- Д. Відношення кількості нещасних випадків до чисельності працівників.
- Е. Відношення загальної кількості днів непрацездатності за травматизмом до кількості нещасних випадків з втратою працездатності.

Питання 89. Який з перелічених документів є обов'язковим для оформлення випадку професійного захворювання?

- А. Акт за формою Н-5.
- В. Журнал реєстрації інструктажів.
- С. Акт за формою П-4 (Акт розслідування причин виникнення хронічного професійного захворювання).
- Д. Протокол засідання профспілки.
- Е. Акт про нещасний випадок невиробничого характеру.

Питання 90. Який метод аналізу полягає у детальному вивченні умов праці на одній (конкретній) небезпечній ділянці, машині чи обладнанні з метою виявлення всіх потенційних причин травматизму?

- А. Типологічний.
- В. Топографічний.
- С. Монографічний.
- Д. Статистичний.
- Е. Економічний.

Питання 91. Який метод прогнозування травматизму ґрунтується на припущенні, що тенденції минулого періоду зберігатимуться у майбутньому (продовження динамічного ряду)?

- А. Метод експертних оцінок.
- В. Метод дерева відмов.
- С. Статистичний метод (екстраполяція).
- Д. Монографічний метод.
- Е. Метод аналогій.

Питання 92. Що є першим і ключовим етапом у процесі управління охороною праці та планування профілактичних заходів?

- А. Виділення фінансування на засоби захисту.
- В. Розробка комплексного плану заходів.
- С. Проведення навчання з охорони праці.
- Д. Ідентифікація небезпек та оцінка ризиків.
- Е. Затвердження кошторису.

Питання 93. Для чого насамперед складається Комплексний план заходів щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища?

- А. Для отримання додаткового фінансування.
- В. Для звітності перед вищими органами.

- C. Для формування графіка відпусток.
- D. Для розробки нових технологій.
- E. Для систематизації та реалізації технічних, організаційних, санітарно-гігієнічних та соціально-економічних заходів, спрямованих на профілактику.

Питання 94. Який із перелічених методів прогнозування ґрунтується на інтуїції та досвіді спеціалістів і використовується для оцінки малоймовірних, але критичних подій?

- A. Екстраполяція динамічних рядів.
- B. Регресійний аналіз.
- C. Метод експертних оцінок (наприклад, метод Дельфі).
- D. Балансовий метод.
- E. Метод факторного аналізу.

Питання 95. Який принцип є ключовим при плануванні профілактичних заходів щодо усунення причин травматизму?

- A. Пріоритетність технічних рішень (усунення небезпеки в джерелі) над засобами індивідуального захисту (ЗІЗ).
- B. Пріоритетність адміністративних рішень.
- C. Обов'язкове страхування.
- D. Збільшення робочого часу.
- E. Зниження контролю за виконанням робіт.

Питання 96. Як розраховується коефіцієнт зниження травматизму (Кзниж), що є показником ефективності профілактичної роботи?

- A. Як різниця між Кч поточного і попереднього періодів.
- B. Як відношення коефіцієнта частоти травматизму (Кч) попереднього періоду до Кч поточного періоду.
- C. Як сума коефіцієнтів важкості та частоти.
- D. Як частка випадків, пов'язаних з обладнанням.
- E. Як добуток Кч і Кв.

Питання 97. Що є найбільш ефективним інженерним заходом для запобігання контакту працівника з рухомими частинами обладнання?

- A. Навчання та інструктаж.
- B. Встановлення надійних захисних огорожень та/або блокувальних пристроїв.
- C. Використання попереджувальних знаків.
- D. Регулярні медичні огляди.
- E. Посилення контролю майстра.

Питання 98. Яка мета проведення попередніх (при прийомі на роботу) та періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників?

- A. Перевірка знань з охорони праці.
- B. Виявлення протипоказань до виконання робіт та ранніх ознак професійних захворювань.
- C. Збір даних для статистики.
- D. Контроль за якістю продукції.
- E. Визначення рівня фізичної підготовки.

Питання 99. Що належить до колективних засобів захисту (КЗЗ)?

- A. Спецодяг та спецвзуття.
- B. Респіратор, протигаз.
- C. Захисні окуляри.

- D. Діелектричні рукавиці.
- E. Припливно-витяжна вентиляція, захисне заземлення, шумопоглинаючі екрани.

Питання 100. Який вид інструктажу проводиться з працівником безпосередньо на робочому місці перед початком самостійної роботи, а також при зміні технологічного процесу або обладнання?

- A. Вступний.
- B. Позаплановий.
- C. Повторний.
- D. Цільовий.
- E. Первинний.

Питання 101. Що є основою для розробки безпечних методів і прийомів праці?

- A. Результати медичних оглядів.
- B. Нормативно-правові акти з охорони праці, технологічна документація та інструкції з безпеки.
- C. Фінансовий план підприємства.
- D. Побаження працівників.
- E. Вимоги замовника продукції.

Питання 102. Яка із зазначених організаційних заходів є найбільш ефективною для запобігання травматизму, спричиненому людським фактором (помилками)?

- A. Щомісячна зміна індивідуальних засобів захисту.
- B. Збільшення кількості адміністративного персоналу.
- C. Систематичне навчання, інструктажі та перевірка знань, що включає відпрацювання практичних навичок безпечної роботи.
- D. Щоденний контроль температури повітря.
- E. Обмеження перерв на обід.

Питання 103. Що таке атестація робочих місць за умовами праці?

- A. Оцінка продуктивності праці працівника.
- B. Перевірка кваліфікації працівників.
- C. Визначення розміру заробітної плати.
- D. Затвердження графіку роботи.
- E. Комплексна оцінка всіх факторів виробничого середовища і трудового процесу, що впливають на здоров'я працівників, з метою встановлення пільг та компенсацій.

Питання 104. Як у фізіології праці визначається поняття "втома"?

- A. Короткочасне відчуття дискомфорту після виконання роботи.
- B. Хворобливий стан організму.
- C. Тимчасове зниження функціональних можливостей організму (фізичних або розумових), викликане напруженою або тривалою роботою і яке зникає після відпочинку.
- D. Постійна сонливість.
- E. Збільшення продуктивності праці.

Питання 105. До якого виду праці відноситься діяльність, пов'язана переважно з великим фізичним навантаженням та напругою м'язового апарату?

- A. Інтелектуальна праця.
- B. Операторська праця.
- C. Фізична праця.
- D. Нервово-емоційна праця.
- E. Конвеєрна праця.

Питання 106. Як називається фізіологічний стан, при якому організм здатний адаптуватися до навантаження, підтримуючи високу працездатність завдяки збалансованому режиму праці та відпочинку?

- A. Хронічна втома.
- B. Оптимальна працездатність (або фаза компенсації).
- C. Перевтома.
- D. Монотонія.
- E. Гіподинамія.

Питання 107. Що таке монотонія праці?

- A. Перевантаження нервової системи через складні інтелектуальні завдання.
- B. Робота, що вимагає постійного переключення уваги.
- C. Стан зниженої активності нервової системи, що виникає при одноманітній, повторюваній, часто конвеєрній праці, і призводить до зниження уваги та сонливості.
- D. Фізична праця з надмірним навантаженням.
- E. Робота в умовах високого шуму.

Питання 108. Який метод організації роботи найбільш ефективний для запобігання перевтомі та підтримання працездатності при фізичній праці?

- A. Повне виключення відпочинку протягом робочої зміни.
- B. Збільшення інтенсивності праці наприкінці зміни.
- C. Встановлення раціонального режиму праці та відпочинку із введенням регламентованих перерв (включаючи активний відпочинок).
- D. Зменшення кількості вихідних днів.
- E. Постійна зміна робочих операцій.

Питання 109. Який із перелічених факторів є основним показником мікроклімату виробничого приміщення?

- A. Рівень освітленості.
- B. Концентрація пилу в повітрі.
- C. Рівень шуму.
- D. Температура повітря, відносна вологість, швидкість руху повітря та теплове випромінювання.
- E. Електромагнітне поле.

Питання 110. Що таке виробнича санітарія?

- A. Комплекс заходів, спрямованих на ремонт обладнання.
- B. Система правових норм, що регулюють трудові відносини.
- C. Система організаційних, гігієнічних та санітарно-технічних заходів і засобів, спрямованих на запобігання впливу шкідливих виробничих факторів на працівників та забезпечення здорових умов праці.
- D. Виключно надання медичної допомоги на підприємстві.
- E. Правила пожежної безпеки.

Питання 111. Як називається вентиляційна система, призначена для видалення забрудненого повітря (шкідливих речовин, газів, пилу) безпосередньо від джерела їх виділення (наприклад, від станка, хімічної установки)?

- A. Припливна вентиляція.
- B. Аварійна вентиляція.
- C. Загальнообмінна вентиляція.
- D. Місцева витяжна вентиляція.

Е. Рециркуляційна вентиляція.

Питання 112. Який із параметрів освітленості виробничого приміщення є найважливішим для запобігання зорової втоми та забезпечення безпеки праці?

- А. Колір стін.
- В. Кількість світильників.
- С. Тип електричної лампи.
- Д. Рівень освітленості робочої поверхні (в люксах) та відсутність різких тіней і відблисків.
- Е. Температура світла.

Питання 113. Яке значення має санітарно-побутове забезпечення працівників (гардеробні, душові, кімнати прийому їжі) на підприємстві?

- А. Не має прямого відношення до охорони праці.
- В. Виключно естетичне значення.
- С. Є необхідним елементом виробничої санітарії, спрямованим на дотримання особистої гігієни, запобігання професійним захворюванням (особливо при роботі з шкідливими речовинами) та підтримку працездатності.
- Д. Використовується лише для адміністративного персоналу.
- Е. Повністю замінює використання засобів індивідуального захисту.

Питання 114. Що є головною метою техніки безпеки на виробництві?

- А. Збільшення продуктивності праці.
- В. Зменшення витрат на сировину.
- С. Запобігання дії на працівників небезпечних виробничих факторів та попередження травматизму.
- Д. Покращення якості продукції.
- Е. Зменшення екологічного забруднення.

Питання 115. До якого виду інструктажів відноситься ознайомлення працівника з правилами безпеки безпосередньо на його робочому місці до початку самостійної роботи?

- А. Вступний інструктаж.
- В. Повторний інструктаж.
- С. Цільовий інструктаж.
- Д. Позаплановий інструктаж.
- Е. Первинний інструктаж.

Питання 116. Який із перелічених заходів є найпершим і найважливішим при роботі з обладнанням, що має рухомі частини?

- А. Регулярна заміна мастила.
- В. Використання яскравого освітлення.
- С. Надійне огороження (блокування) рухомих та обертових частин обладнання.
- Д. Використання протишумних навушників.
- Е. Призначення відповідальної особи за експлуатацію.

Питання 117. Що необхідно зробити в першу чергу, якщо під час роботи на обладнанні виявлено несправність, що створює безпосередню небезпеку?

- А. Спробувати усунути несправність самостійно.
- В. Продовжити роботу, щоб виконати план.
- С. негайно припинити роботу, вимкнути обладнання, повідомити керівника робіт та службу охорони праці.
- Д. Попросити колегу перевірити несправність.
- Е. Записати інформацію про несправність у журнал.

Питання 118. Який принцип забезпечення безпеки є фундаментальним у техніці безпеки?

- A. Принцип мінімальних витрат.
- B. Принцип максимальної автоматизації.
- C. Принцип виключення (усунення небезпеки) або локалізації (захисту від небезпеки).
- D. Принцип єдиного технологічного процесу.
- E. Принцип універсальності обладнання.

Питання 119. Яка основна вимога безпеки висувається дотехнологічного обладнання (машин, верстатів, механізмів)?

- A. Максимальна вартість.
- B. Компактність розмірів.
- C. Воно має бути безпечним протягом усього терміну експлуатації за умови використання його за призначенням, містити захисні та блокувальні пристрої, а також відповідати вимогам технічних регламентів.
- D. Простота конструкції.
- E. Можливість роботи з будь-яким типом енергоносія.

Питання 120. Що таке технологічний процес з погляду безпеки?

- A. Виключно виробництво кінцевого продукту.
- B. Сукупність послідовних операцій, які мають бути організовані та здійснюватися так, щоб виключити вплив на працівників небезпечних та шкідливих виробничих факторів.
- C. Процес планування виробництва.
- D. Облік виробленої продукції.
- E. Процес підготовки кадрів.

Питання 121. З якою метою на обладнання встановлюються блокувальні пристрої?

- A. Для контролю за якістю продукції.
- B. Для автоматичного збільшення швидкості роботи.
- C. Для запобігання роботі обладнання або його окремих елементів у небезпечних режимах або у разі відсутності захисних огорожень.
- D. Для обліку кількості відпрацьованих годин.
- E. Для автоматичного змащення механізмів.

Питання 122. Що є основною вимогою до робочих місць з точки зору безпеки?

- A. Вони мають бути обладнані найновішими комп'ютерами.
- B. Розташовуватися виключно біля вікон.
- C. Мати достатній робочий простір, відповідати ергономічним та санітарно-гігієнічним вимогам, не створювати ризику падіння, удару чи контакту з небезпечними зонами.
- D. Бути обладнаними системою кондиціонування.
- E. Бути ідентичними за оформленням.

Питання 123. Який показник є ключовим при оцінці безпеки технологічного процесу?

- A. Вартість обладнання, що використовується.
- B. Енергоспоживання процесу.
- C. Наявність або можливість виникнення небезпечних та шкідливих виробничих факторів (шум, вібрація, хімічні викиди, висока температура, травмонебезпечні елементи).
- D. Колір обладнання.
- E. Кількість операторів, задіяних у процесі.

Питання 124. Яка мінімальна величина змінного струму (частотою 50 Гц) вважається небезпечною (відчутною) для людини?

- A. 0,1 мА.

- B. 0,6 – 1,5 мА.
- C. 50 мА.
- D. 100 мА.
- E. 1 А.

Питання 125. Який вид ураження електричним струмом є найпоширенішою причиною смерті?

- A. Електричні опіки.
- B. Електрометалізація шкіри.
- C. Фібриляція серця (неузгоджені скорочення волокон серцевого м'яза).
- D. Електричний удар I ступеня.
- E. Електричні знаки.

Питання 126. Назвіть основний фактор, який визначає ступінь небезпеки ураження електричним струмом для людини.

- A. Зріст людини.
- B. Температура навколишнього середовища.
- C. Величина струму, що протікає через тіло, та час його дії.
- D. Колір ізоляції проводів.
- E. Наявність захисного заземлення.

Питання 127. Яка напруга в електроустановках вважається найбільш небезпечною для людини?

- A. Надто висока (понад 1000 В).
- B. Надто низька (до 12 В).
- C. Напруга 220–380 В (промислова частота 50 Гц), оскільки вона найпоширеніша і є "напругою відриву".
- D. Постійний струм.
- E. Високочастотний струм.

Питання 128. Як називається мимовільне судомне скорочення м'язів під дією електричного струму, яке ускладнює або унеможливорює самостійне звільнення потерпілого від контакту з провідником?

- A. Електричний шок.
- B. Електричний судомний ефект (струм "не відпускання").
- C. Електроліз.
- D. Фібриляція.
- E. Тепловий удар.

Питання 129. Що таке "напруга кроку"?

- A. Напруга між двома проводами.
- B. Різниця потенціалів між двома точками на поверхні землі, на відстані одного кроку (близько 0,8 м) одна від одної, в зоні розтікання струму.
- C. Напруга між ногами і руками.
- D. Напруга в мережі 380 В.
- E. Напруга, яку витримує взуття.

Питання 130. Який опір тіла людини (приблизно) вважається найменшим, що виникає при вологій шкірі?

- A. 100 000 Ом.
- B. 5 000 Ом.
- C. 500 – 1 000 Ом.

D. 100 Ом.

E. 10 Ом.

Питання 131. Яке основне призначення захисного заземлення?

A. Забезпечення роботи електроприладів.

B. Зниження напруги до безпечного значення (дотик до металевих частин, які внаслідок пошкодження ізоляції опинилися під напругою).

C. Захист від блискавки.

D. Захист від перевантажень.

E. Вирівнювання робочого струму.

Питання 132. Який захід електробезпеки забезпечує автоматичне вимкнення електроустановки у разі пошкодження ізоляції та виникнення струму витоку, що перевищує встановлене значення?

A. Захисне заземлення.

B. Пристрій захисного відключення (ПЗВ) / Диференційний автоматичний вимикач.

C. Занулення.

D. Використання наднизької напруги.

E. Ізоляція струмопровідних частин.

Питання 133. Що таке занулення і де воно використовується?

A. Захист від перевантажень в мережі.

B. Навмисне з'єднання металевих частин, що нормально не перебувають під напругою, з нульовим робочим провідником в мережах до 1 кВ.

C. З'єднання з землею.

D. Ізоляція всіх провідників.

E. Використання гумових килимків.

Питання 134. До якого класу ізолюючих засобів захисту відносять діелектричні рукавиці та килимки?

A. Допоміжні (наприклад, запобіжні пояси).

B. Основні (витримують робочу напругу і безпосередньо контактують з струмопровідними частинами).

C. Екрануючі.

D. Захисні (наприклад, захисні окуляри).

E. Додаткові (використовуються для посилення захисної дії основних).

Питання 135. Який метод захисту використовується в особливо небезпечних приміщеннях (з високою вологістю, провідними підлогами тощо), згідно з правилами охорони праці?

A. Заземлення.

B. Використання наднизьких (безпечних) напруг (до 12 В або 42 В).

C. Занулення.

D. Подвійна ізоляція.

E. Перевірка опору ізоляції раз на рік.

Питання 136. Яка вимога є обов'язковою для будь-якого електрозахисного засобу перед його застосуванням?

A. Наявність фірмової упаковки.

B. Обов'язкова перевірка терміну придатності та відсутності зовнішніх пошкоджень (відмітки про випробування).

C. Очищення розчинником.

D. Зберігання на відкритому повітрі.

Е. Зважування.

Питання 137. Що є найбільш ефективним заходом колективного захисту від ураження електричним струмом?

- А. Використання спецодягу.
- В. Подвійна ізоляція та недоступність струмопровідних частин (огороження, захисні кожухи).
- С. Періодичні інструктажі.
- Д. Вивішування плакатів "Не вмикати!".
- Е. Наявність аптечки.

Питання 138. Який організаційний захід є першим і ключовим при підготовці робочого місця в електроустановках?

- А. Встановлення захисних огорожень.
- В. Оформлення наряду-допуску на виконання робіт.
- С. Перевірка знарядь праці.
- Д. Проведення цільового інструктажу.
- Е. Видача ЗІЗ.

Питання 139. Скільки осіб мінімально повинні брати участь у роботах в електроустановках понад 1000 В, що виконуються за нарядом-допуском?

- А. Одна особа.
- В. Не менше двох осіб (виробник робіт та член бригади).
- С. Три особи (з обов'язковою присутністю керівника).
- Д. Чотири особи.
- Е. П'ять осіб.

Питання 140. Який технічний захід вважається обов'язковим для забезпечення робочого місця після відключення напруги?

- А. Перевірка відсутності напруги, встановлення переносного заземлення, вивішування попереджувальних плакатів.
- В. Зняття запобіжників.
- С. Змащення механізмів.
- Д. Очищення приміщення.
- Е. Увімкнення сигналізації.

Питання 141. Який попереджувальний плакат вивішується на приводах комутаційних апаратів (вимикачів), що забезпечують живлення робочого місця?

- А. "Працювати тут!".
- В. "Вилазити тут!".
- С. "Не вмикати! Працюють люди".
- Д. "Обережно! Висока напруга".
- Е. "Заземлено".

Питання 142. Що означає "зняття напруги" як технічний захід безпеки?

- А. Тимчасове зменшення напруги.
- В. Відключення струмопровідних частин від джерела живлення та вжиття заходів, що унеможливають помилкове або самовільне їх включення.
- С. Використання гумових рукавиць.
- Д. Постійне відключення обладнання.
- Е. Ізоляція всіх частин.

Питання 143. Що є основною умовою допуску до самостійної роботи в електроустановках?

- A. Вища освіта.
- B. Наявність відповідної групи допуску з електробезпеки, підтвердженої посвідченням.
- C. Стаж роботи понад 10 років.
- D. Наявність особистого інструменту.
- E. Знання першої допомоги.

Питання 144. Яку першу дію необхідно виконати при виявленні людини, ураженої електричним струмом?

- A. негайно розпочати штучне дихання.
- B. Перетягнути постраждалого в безпечне місце.
- C. Звільнити потерпілого від дії струму, використовуючи засоби, що не проводять струм (вимкнути живлення, відкинути провід сухою палицею).
- D. Зателефонувати до швидкої допомоги.
- E. Зробити масаж серця.

Питання 145. Чим може бути небезпечне звільнення постраждалого від струму голими руками?

- A. Виникненням опіку рук.
- B. Ураженням рятувальника струмом через тіло постраждалого (принцип "поєднаного дотику").
- C. Посиленням фібриляції у постраждалого.
- D. Пошкодженням одягу постраждалого.
- E. Це не небезпечно.

Питання 146. Які ознаки свідчать про клінічну смерть постраждалого?

- A. Сильне кровотеча.
- B. Опіки III ступеня.
- C. Відсутність свідомості, дихання та пульсу на магістральних артеріях (сонна).
- D. Зміна кольору шкіри.
- E. Судоми.

Питання 147. Які заходи першої допомоги необхідно вжити, якщо постраждалий звільнений від дії струму, перебуває у свідомості, але скаржиться на слабкість, головний біль та має опіки?

- A. Дати міцну каву.
- B. Забезпечити повний спокій, укрити, викликати лікаря, обробити опіки (накласти стерильну пов'язку).
- C. Змусити багато ходити.
- D. Самостійно відвезти додому.
- E. Провести серцево-легеневу реанімацію.

Питання 148. Яка послідовність дій при проведенні серцево-легеневої реанімації (СЛР) дорослого постраждалого, ураженого струмом?

- A. Спочатку штучне дихання, потім масаж серця.
- B. 30 натискань на грудну клітку та 2 вдихи (до прибуття медиків або відновлення життєвих функцій).
- C. Тільки штучне дихання.
- D. Тільки масаж серця.
- E. 15 натискань і 5 вдихів.

Питання 149. У якому випадку заборонено припиняти проведення серцево-легеневої реанімації?

- A. Якщо прибула швидка допомога.
- B. Якщо постраждалий подав ознаки життя (відновилося дихання).
- C. Якщо з'явилася втома в рятувальника і він не може далі продовжувати (потрібно змінити рятувальника, але не припиняти).
- D. Якщо минуло 5 хвилин.
- E. Якщо припинилися судоми.

Питання 150. Що категорично заборонено робити при наданні першої допомоги постраждалому від ураження струмом?

- A. Закопувати постраждалого в землю, давати алкоголь, проколівати пухирі від опіків.
- B. Звільняти від тісного одягу.
- C. Накривати ковдрою.
- D. Робити зовнішній масаж серця.
- E. Викликати швидку допомогу.

Питання 151. Які три основні умови (так званий "трикутник вогню") необхідні для виникнення горіння?

- A. Тиск, вологість, іскра.
- B. Горюча речовина, окислювач, каталізатор.
- C. Горюча речовина, окислювач (як правило, кисень) та джерело запалювання (тепло).
- D. Горюча речовина, нейтралізатор, висока температура.
- E. Вибухова речовина, вода, кисень.

Питання 152. Що таке легкозаймисті рідини (ЛЗР)?

- A. Рідини, які можуть спалахнути лише при нагріванні вище 100°C.
- B. Рідини, які не горять, але виділяють токсичні пари.
- C. Рідини, що самозаймаються на повітрі.
- D. Рідини, здатні самостійно горіти після видалення джерела запалювання, температура спалаху яких не перевищує 61°C у закритому тиглі.
- E. Рідини, які горять лише у чистому кисні.

Питання 153. Як називається сукупність заходів, спрямованих на запобігання пожежам та зменшення їх наслідків?

- A. Виробнича санітарія.
- B. Техніка безпеки.
- C. Екологічний контроль.
- D. Пожежна безпека.
- E. Цивільний захист.

Питання 154. Що є найбільш поширеною причиною виникнення пожеж у побуті?

- A. Природні явища (блискавка).
- B. Самозаймання деревини.
- C. Порушення правил експлуатації електрообладнання, несправність електромережі та необережне поводження з вогнем.
- D. Витік газу з газопроводу.
- E. Терористичні акти.

Питання 155. Який показник горючої речовини характеризує найнижчу температуру, за якої над поверхнею рідини утворюється концентрація пари, здатна спалахнути від джерела запалювання, але горіння після його видалення припиняється?

- A. Температура самозаймання.
- B. Температура займання.
- C. Теплота згорання.
- D. Температура спалаху.
- E. Температура горіння.

Питання 156. Який найперший і найважливіший крок має зробити людина, виявивши пожежу?

- A. Спробувати загасити вогонь самостійно.
- B. Негайно зібрати цінні речі.
- C. Негайно повідомити про пожежу по телефону 101, вказавши точну адресу та об'єкт загорання.
- D. Відкрити всі вікна та двері для провітрювання.
- E. Почати евакуацію, не повідомляючи нікого.

Питання 157. Яка основна небезпека для життя людини під час пожежі, крім прямого впливу вогню?

- A. Збільшення вологості повітря.
- B. Дія токсичних продуктів горіння (чадний газ) та диму, а також підвищена температура.
- C. Вибух обладнання.
- D. Руйнування стін.
- E. Пошкодження зору яскравим світлом.

Питання 158. Чим категорично заборонено гасити електрообладнання, що знаходиться під напругою?

- A. Вуглекислотним вогнегасником.
- B. Порошковим вогнегасником.
- C. Водною або пінним вогнегасником (якщо вони не призначені для електроустановок).
- D. Піском.
- E. Азотом.

Питання 159. Який вид вогнегасника найбільш ефективний для гасіння пожеж класу А (горіння твердих горючих матеріалів, таких як деревина, папір, тканина)?

- A. Вуглекислотний вогнегасник.
- B. Порошковий вогнегасник.
- C. Водний або пінний вогнегасник.
- D. Азотний вогнегасник.
- E. Хладоновий вогнегасник.

Питання 160. Як слід рухатися при евакуації задимленими коридорами?

- A. Швидко бігти, тримаючи голову високо.
- B. Стояти на місці та кликати на допомогу.
- C. Пригинаючись, нахилиючись або повзучи, оскільки біля підлоги концентрація диму та токсичних газів є найменшою.
- D. Рухатися строго по центру коридору.
- E. Використовувати ліфт.

Список рекомендованих джерел

Основні:

1. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 308 с.
2. Вахонєва Т. М. Основи охорони праці в Україні : навч. посіб. Київ : Дакор, 2019. 508 с.
3. Желібо Є.П., Гандзюк М.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці : підручник. Київ : Каравела, 2023. 384 с.
4. Зацарний В. В., Зеркалов Д. В., Землянська О. В. Безпека життєдіяльності : навч. посібник. Київ : «Основа». 2015. 326 с.
5. Яремко З. М., Тимошук С. В., Писарєвська С. В., Стельмахович О. Б. Охорона праці : навч. посібник за ред. проф. З. М. Яремка. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 430 с.

Додаткові:

1. Зеркалов Д. В. Охорона праці в галузі : навчальний посібник. Київ : Основа, 2011. 551 с.
2. Скобло Ю. С., Соколовська Т. Б., Мазорєнко Д. І., Тіщенко Л. М., Троянов М. М. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2003. 424 с.

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <https://library.zu.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <http://nbuv.gov.ua>